

**Quickscan FF-wet plangebied
Blaakweg 18, Harskamp**

Colofon

Titel : Quickscan FF-wet plangebied Blaakweg 18, Harskamp

Projectnummer: .. : 16731

Opdrachtgever ... : Agra-Matic
Postbus 396
6710 BL EDE

Datum : 8 september 2016
Status rapport ... : eindrapport
Bestand : 16731-eindrap1.wpd

Opdrachtnemer .. : De Groene Ruimte BV
Postbus 400
6700 AK Wageningen
tel. 0317-423969
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening voor akkoord directie,
Naam : ir. P.A.F.M. Reijbroek
Handtekening: ... :

Auteursrecht : De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).

Aansprakelijkheid . : Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. WERKWIJZE	5
3. BESCHRIJVING PLANGEBIED	7
4. RESULTATEN BRONNENONDERZOEK EN VELDONDERZOEK	9
4.1. Flora	9
4.2. Zoogdieren	9
4.3. Amfibieën, reptielen en vissen	10
4.4. Vogels	11
4.5. Insecten en andere ongewervelden	12
5. CONCLUSIES EN ADVIEZEN	13
5.1. Conclusies	13
5.2. Adviezen	13
BRONNEN	15

Bijlagen

Bijlage I. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

Plangebied (vgl. planning, onderstaande figuur) (bron: Google Earth)

Plan (bron: Google Earth)

I. INLEIDING

Algemeen

In opdracht van Agra-Matic BV te Ede heeft De Groene Ruimte BV in september 2016 een ecologische quickscan ingevolge de Flora- en faunawet (FF-wet) uitgevoerd voor het plangebied aan de Blaakweg 18 te Harskamp.

Het plangebied betreft een gedeelte van een agrarisch perceel. Ten behoeve van de bouw van een stal voor biologische leghennen en de aanleg van een paardenbak wil de initiatiefnemer een stal slopen en een deel van een akker bebouwen. Ook wordt vermoedelijk een bomenrij gerooid en zal een deel van de ruige begroeiing worden geamoveerd. Ten behoeve van de herinrichting worden geen andere gebouwen gesloopt (ingreep). De ingreep is in het kader van de FF-wet aan te duiden als een 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Consequenties FF-wet

Bij een ingreep brengt de FF-wet een aantal verplichtingen met zich mee ten aanzien van mogelijk aanwezige planten en dieren (zie tabel en bijlage 1)¹⁾.

Consequenties aanwezigheid beschermde soorten (FF-wet) bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen

Algemeen	Voor het verstoren van alle soorten geldt de algemene (wettelijke) zorgplicht.
Tabel 1	De soorten van tabel 1 betreft algemeen vrijgestelde soorten.
Tabel 2	Voor het verstoren van soorten van tabel 2 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde en voor de situatie passende gedragscode, of de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.
Tabel 3	Voor het verstoren van soorten van tabel 3 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt gewaarborgd. Voor Habitatrichtlijnsoorten geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn.
Vogels	Voor het verstoren van vogels met een jaarrond beschermd nest is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt gewaarborgd. Voor vogels geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Bij de initiatiefnemer rust de wettelijke plicht (FF-wet) om aan te tonen dat door de beoogde ingreep geen streng beschermde soorten worden verstoord, of om een ontheffing aan te vragen bij het ministerie van EZ (RVO.nl) en te verkrijgen alvorens versturende activiteiten mogen plaatsvinden.

Om na te gaan of de ingreep een negatief effect heeft op eventueel aanwezige beschermde soorten, is in het kader van de FF-wet een vooronderzoek in de vorm van

¹⁾ Naar verwachting treedt de nieuwe Wet Natuurbescherming op 1 januari 2017 in werking. In deze wet zijn de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet samengevoegd; deze drie wetten zullen dan niet meer bestaan. Eén van de wijzigingen zal zijn, dat het aanvragen van ontheffingen niet meer bij RVO.nl maar via een omgevingsvergunning (bij de gemeente) dient te geschieden; ook kan een ontheffing rechtstreeks bij de provincie worden aangevraagd, los van de aanvraag van een omgevingsvergunning.

een quickscan noodzakelijk. De quickscan, bestaande uit een bronnenonderzoek en een veldonderzoek, is er op gericht om een dusdanig goed inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden, dat (aanbevelingen voor) de volgende onderdelen kunnen worden opgesteld:

- een overzicht van (de kans op) aanwezige en te verwachten streng beschermde soorten (FF-wet) en andere zeldzame of bijzondere soorten en natuurwaarden;
- effecten van de ingreep op (mogelijk) aanwezige en te verwachten streng beschermde soorten (FF-wet) en andere zeldzame of bijzondere soorten en natuurwaarden;
- algemene richtlijnen voor oplossingsrichtingen om negatieve effecten te mitigeren;
- de haalbaarheid van een eventueel vereiste ontheffingsaanvraag;
- het voor een eventueel vereiste ontheffingsaanvraag benodigde nader onderzoek;
- een goed beeld van eventueel in het kader van de Flora- en faunawet (FF-wet) vereiste vervolgstappen.

Om het bovenstaande doel te bereiken is een ecologische quickscan in de vorm van een bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd voor de planlocatie en directe omgeving (onderzoeksgebied).

Leeswijze

In deze rapportage zijn de resultaten verwoord van de ecologische quickscan. Van het plangebied is een situatiebeschrijving opgenomen. Daarnaast zijn -per soortengroep- de aangetroffen en/of de zeer waarschijnlijk aanwezige, beschermde soorten aangegeven. Indien bronnenonderzoek en veldonderzoek onvoldoende informatie of zekerheid hebben opgeleverd, waardoor nader (veld)onderzoek is vereist, is dat bij de soortengroep aangegeven.

Van niet genoemde streng beschermde soorten kan de aanwezigheid worden uitgesloten.

Er heeft geen andere toetsing plaatsgevonden dan aan de vereisten vanuit de FF-wet, gebaseerd op de ingreep zoals aangegeven.

2. WERKWIJZE

Ter voorbereiding op het veldbezoek is voor het plangebied de Nationale Databank Flora en Fauna, (NDFF) geraadpleegd, om een indruk te krijgen van de mogelijke natuurwaarden van (de omgeving van) het plangebied.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 6 september 2016, ca. tussen 14.45u en 16.00u. Het was droog en onbewolkt tot half bewolkt, de windkracht was ca. 1 Bft en de temperatuur was ca. 24 °C.

Het veldbezoek is uitgevoerd door een ervaren veldecoloog²⁾ van De Groene Ruimte. Er is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten³⁾. Tijdens het veldbezoek is gelet op (sporen van) beschermde soorten, met de nadruk op de aanwezigheid van streng beschermde soorten.

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels kunnen zich zowel in bebouwing (bijvoorbeeld onder pannen of achter gevelbetimmering) als in bomen (nesten of holtes) bevinden. De bestaande, te slopen bebouwing en de aanwezige groenvoorzieningen in het plangebied (en directe omgeving) zijn onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen.

Er is gericht gezocht naar (sporen van) beschermde soorten, maar er zijn geen gerichte inventarisaties (met vallen of dergelijke) naar bepaalde soorten(groepen) uitgevoerd.

In de rapportage zijn ter illustratie en toelichting enkele foto's⁴⁾ opgenomen, opdat een zo compleet mogelijk (ecologisch) beeld wordt verkregen van het plangebied. Uiteraard is vermeld of en zo ja welke wettelijk beschermde soorten aanwezig zijn. Ook is aangegeven welke consequenties dit vanuit de FF-wet heeft voor de verdere procedure bij de herinrichting van het plangebied.

²⁾ dhr. Jan Maassen

³⁾ De meeste planten- en diersoorten zijn niet jaarrond vindbaar in het veld. Door het plangebied ook op mogelijke geschiktheid voor beschermde soorten te beoordelen, wordt een beeld verkregen van de mogelijkheid of waarschijnlijkheid dat deze soorten voorkomen. Om een maximale zekerheid over het al dan niet voorkomen te verkrijgen zijn in het algemeen gerichte inventarisaties in de daarvoor geschikte seizoenen noodzakelijk.

⁴⁾ Alle in deze rapportage opgenomen foto's zijn gemaakt tijdens het veldbezoek, tenzij anders is aangegeven.

De te slopen kippenschuur, verscholen achter het ruige groen

Deel van de (vermoedelijk) te rooien bomenrij

3. BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied betreft het erf van een kleinschalige boerderij, met als (oorspronkelijke) hoofdbebouwing de bedrijfswoning en een stalruimte (D op de plantekening) onder een kap. Achter deze hoofdbebouwing staan twee kleine stallen (B en F op de plantekening) en een kleine kapschuur (C op de plantekening). De beide stallen verkeren in een sobere conditie. Daarnaast zijn nog wat schuurtjes en een kleine stenen gebouwtje aanwezig.

Het in het kader van de ingreep te slopen gebouw betreft een kippenschuur, die achter de beschreven bebouwing schuil gaat en daardoor aan het zicht wordt onttrokken. Langs de (lange) achtergevel heeft zich een ruigte met Grote brandnetel en opslag van Gewone vlier ontwikkeld, die de schuur aan de zuidzijde aan het zicht onttrekt. Zuidelijk van de kippenschuur is een ronde mestsilo aanwezig en een moderne loods van metalen golfplaten (H op de plantekening).

Voor het woonhuis is een goed onderhouden voortuin met een groot oppervlak gazon aanwezig. Aan de achterkant is een enigszins rommelig boeren erf aanwezig.

Bouwvlak paardenbak (A)

Dit bouwvlak bevat de te slopen kippenschuur. Dit langwerpige gebouw verkeert in ernstige mate van verval. De schuur is, buiten de houten dakconstructie en ruime kozijnen, gebouwd van baksteen en heeft een dakbekleding van golfplaten (asbest?). Er is geen dakbeschot aanwezig en onder de golfplaten is een isolatie van piepschuimplaten aangebracht, die veelal loslaten of al afgevallen zijn.

Naar verwachting moet ook een rijtje bomen (aan de noordwestelijke kopgevel) wijken voor de nieuwbouw en bijbehorende bestrating/verharding. Het betreft bomen (een Paardenkastanje en enkele Zomereiken) van een gemiddelde omvang en leeftijd (zie foto). De bomen verkeren in een slechte conditie en bevatten veel dood hout.

Bouwvlak kippenschuur (G)

Het bouwvlak bestaat momenteel uit maisvelden en een deel braakliggend akkerland dat wordt overwoekerd door een ruige begroeiing van het ruige gras Hanenpoot.

Bouwvlak noordwest van erf (gewenste uitbreiding bouwvlak)

Dit gedeelte van het plangebied bestaat uit een intensief gebruikte paardenweide met een lage natuurwaarde. Op de gewenste bouwvlakbegrenzing staan houtwallen (blijven behouden).

Deel bouwvlak nieuwe grote kippenschuur

4. RESULTATEN BRONNENONDERZOEK EN VELDONDERZOEK

4.1. Flora

Aandachtspunten Flora- en faunawet flora

Soort	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
<geen>				

Uit het bronnenonderzoek zijn geen beschermde plantensoorten of soorten van de Rode Lijst naar voren gekomen, welke in de omgeving van het plangebied zijn aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn ook geen streng beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de huidige inrichting en het gebruik van het plangebied worden ook geen plantensoorten met een bijzondere beschermingsstatus verwacht in het plangebied.

Analyse en conclusies flora

De aanwezigheid van streng beschermde plantensoorten in het plangebied is zeer onwaarschijnlijk. Nader onderzoek wordt daarom niet nodig geacht.

4.2. Zoogdieren

Aandachtspunten Flora- en faunawet zoogdieren

Soort(groep)	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Vleermuizen

Uit het bronnenonderzoek zijn geen beschermde vleermuissoorten naar voren gekomen, welke in de omgeving van het plangebied zijn aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek is de te slopen bebouwing onderzocht op verblijfssporen (zoals uitwerpselen) en verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen. Dergelijk stalruimten zijn over het algemeen weinig in trek bij vleermuizen vanwege onder andere ongedierte. De enige beschutte verblijfplekken zijn te vinden tussen de golfplaten dakbekleding en isolatiebekleding van piepschuim. De golfplaten bieden echter te weinig isolatie voor in de zomer hoog oplopende temperaturen onder de platen. Verder is hier en daar, zowel uitpandig als inpandig, loshangend houtwerk aanwezig waartussen vleermuizen kunnen schuilen. Vanwege begroeiing en de beperkte ruimte tot de andere bebouwing biedt de schuur weinige vrije aan- en invliegmogelijkheden langs de gevels. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen schuur worden derhalve niet verwacht.

De vermoedelijk te rooien bomen zijn onderzocht op rottingsholten en spechtenholten (potentiële verblijfplaatsen van onder andere vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen.

Overige streng beschermde zoogdiersoorten

Er zijn geen meldingen gevonden van overige streng beschermde zoogdiersoorten in de omgeving van het plangebied, zoals Steenmarter.

Van Steenmarter werden tijdens het veldbezoek geen sporen aangetroffen. Ook van andere streng beschermde zoogdiersoorten zijn geen sporen aangetroffen en deze worden, gezien de biotopen op de planlocatie, ook niet verwacht.

Licht beschermde zoogdiersoorten

Uit het bronnenonderzoek zijn alleen Haas en konijn naar voren gekomen als licht beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Tijdens het veldbezoek werden geen sporen van licht beschermde soorten aangetroffen.

Analyse en conclusie zoogdieren

Naar verwachting worden geen streng beschermde of licht beschermde zoogdiersoorten verstoord door de ingreep.

4.3. Amfibieën, reptielen en vissen

Aandachtspunten Flora- en faunawet reptielen, amfibieën en vissen

Soort(groep)	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Uit het bronnenonderzoek zijn geen beschermde soorten uit deze groepen naar voren gekomen, welke in de directe omgeving van het plangebied zijn aangetroffen.

Amfibieën

De planlocatie is ongeschikt voor vaste verblijfplaatsen van streng beschermde amfibiesoorten.

Mogelijk komen in het plangebied wel de licht beschermde soorten Gewone pad en Bruine kikker incidenteel voor.

Reptielen

De aard, de inrichting en het gebruik van het plangebied kunnen reptielen worden uitgesloten.

Vissen

Als gevolg van het ontbreken van geschikt open water komen geen beschermde vissoorten voor in het plangebied en directe omgeving.

Analyse en conclusie amfibieën, reptielen en vissen

Uit het onderzoek is gebleken, dat in het plangebied geen vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn van genoemde diergroepen. Door de ingreep worden derhalve geen streng beschermde amfibieën, reptielen of vissen verstoord.

De (mogelijk) aanwezige licht beschermde soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; dit betreft algemeen vrijgestelde soorten bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

4.4. Vogels

Aandachtspunten Flora- en faunawet vogels

Soort	Opmerkingen
< geen >	
<p><i>De ingreep is alleen toegestaan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • indien zich geen broedgevallen voordoen (kort vóór de ingreep een veldcontrole uit laten voeren); • indien geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen worden verstoord. 	

Uit het bronnenonderzoek is naar voren gekomen dat op enkele honderden meters van de planlocatie een aantal malen een Buizerd is aangetroffen. Verder is een Kerkuil waargenomen bij de boerderij ten noordoosten van de planlocatie.

Daarnaast zijn er meldingen uit de omgeving van een paar andere algemene soorten zoals Scholekster, Pimpelmees en Ekster.

Op het erf werd een groepje Huismussen vastgesteld. In de kapschuur onderhouden deze mussen rust- en slaapplekken. Het dak van de woonboerderij biedt waarschijnlijk nestgelegenheid. In de te slopen kippenschuur werden geen mussen aangetroffen, evenmin als verblijfssporen of nestplekken.

De kippenschuur is grondig onderzocht op verblijfssporen van uilen. Ook de rest van het erf, voor zover dit toegankelijk was, is geïnspecteerd op verblijfssporen van uilen. Deze werden niet aangetroffen. Evenmin werden sporen aangetroffen, welke duiden op verblijfplaatsen van andere roofvogels. Niet uitgesloten kan worden dat het plangebied een deel vormt van het jachtterrein van de Kerkuil die ten noordoosten van de planlocatie is waargenomen (bronnenonderzoek); gezien de grootte van de planlocatie in relatie tot de grote agrarische omgeving lijkt de ingreep geen relevante reductie van het voedselgebied tot gevolg te hebben.

Er is veel nestgelegenheid in het groen langs de noordwestelijke gevel. Ook in pandig kunnen nestelende vogels aanwezig zijn in het broedseizoen.

Analyse en conclusies vogels

Door de ingreep worden naar verwachting geen streng beschermde jaarrond beschermde vogelnesten verstoord.

De eventuele betekenis van het plangebied als foerageergebied voor een soort als Kerkuil komt door de ingreep niet in het geding. Derhalve is geen sprake van verstoring van dergelijke soorten.

In de te slopen bebouwing en de te rooien bosschage kunnen broedgevallen aanwezig zijn; deze zijn wettelijk beschermd en mogen niet worden verstoord.

4.5. Insecten en andere ongewervelden

Aandachtspunten Flora- en faunawet insecten en andere ongewervelden

Soort(groep)	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Uit het bronnenonderzoek zijn geen beschermde insectensoorten naar voren gekomen, welke in de omgeving van het plangebied zijn aangetroffen. Op aanzienlijke afstand (> 500 m) is het Boomblauwtje waargenomen.

Gezien de inrichting van het plangebied kan hooguit een aantal algemene insecten (Kleine vos, Dagpauwoog, witjes) en andere ongewervelden worden verwacht. Er is geen geschikt biotoop aanwezig voor streng beschermde soorten.

Analyse en conclusies insecten en andere ongewervelden

Uit deze soortengroepen komen geen streng beschermde soorten voor in het plangebied en er worden dus ook geen beschermde soorten verstoord door de geplande ingreep.

5. CONCLUSIES EN ADVIEZEN

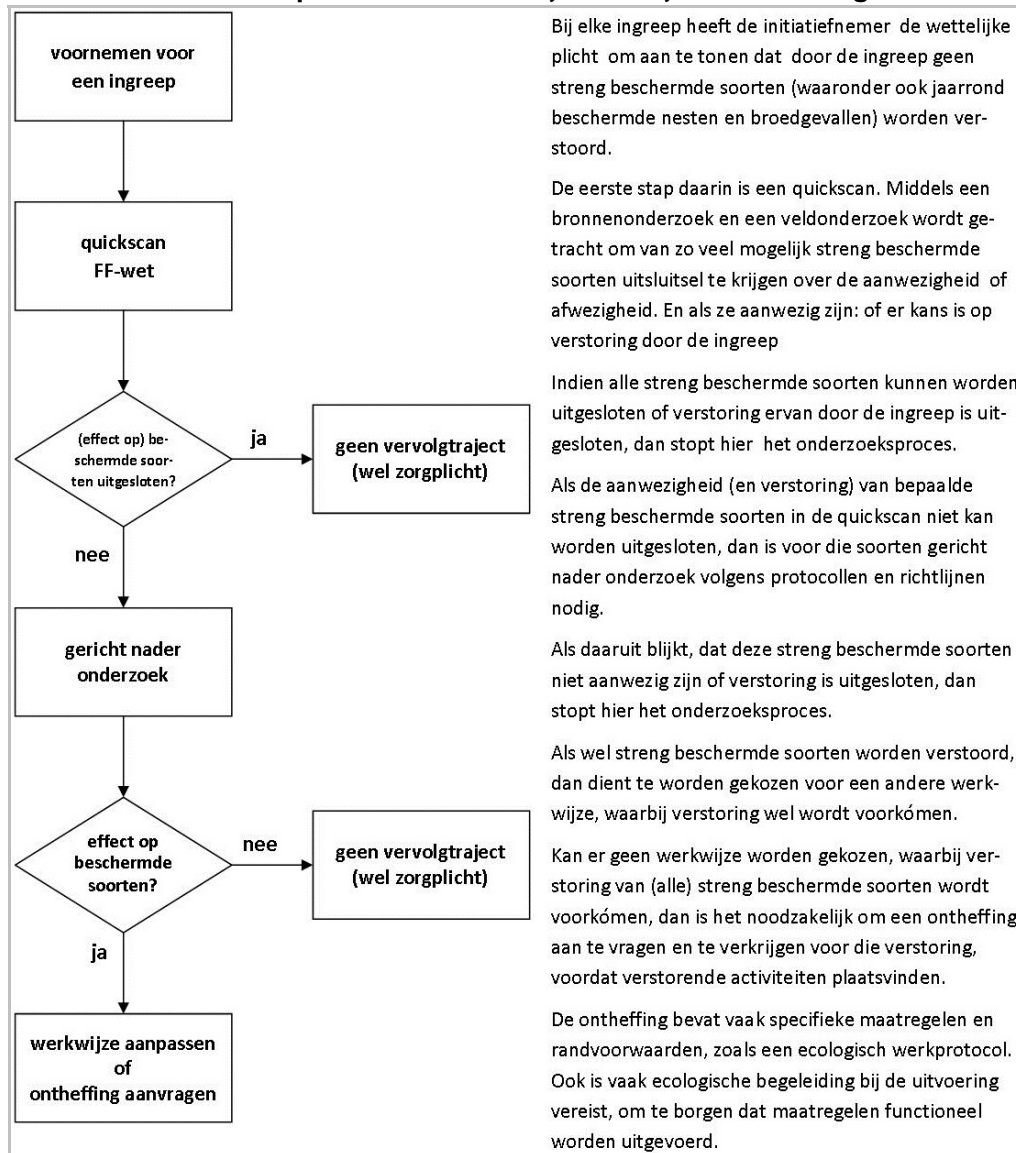
5.1. Conclusies

- Op basis van het bronnenonderzoek en veldonderzoek wordt geconcludeerd dat door de beoogde ingreep geen streng beschermde soorten worden verstoord.
- Mogelijk komen broedgevallen van enkele algemene vogelsoorten voor. Het verstoren van broedgevallen is verboden; indien broedgevallen aanwezig zijn, dan dienen versturende activiteiten te worden uitgesteld tot het broedgeval van nature is geëindigd en de jonge dieren niet meer afhankelijk zijn van het nest.
- Door de ingreep worden mogelijk enkele licht beschermde soorten verstoord. Voor het verstoren van licht beschermde soorten van tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen. Voor deze soorten (alook voor alle soorten zonder bijzondere beschermingsstatus) geldt de wettelijke zorgplicht. Dat houdt in dat al het redelijke moet worden gedaan om verstoring te voorkomen.

5.2. Adviezen

- Voor alle soorten (beschermd en niet beschermd) geldt de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de werkzaamheden op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord.
- In het algemeen geldt dat de werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden; indien werkzaamheden binnen of rond het broedseizoen worden uitgevoerd, dient door een ter zake kundige (zo kort mogelijk voor de ingreep) te worden vastgesteld dat er geen enkel broedgeval kan worden verstoord.
- In z'n algemeenheid dienen de versturende werkzaamheden zo beperkt mogelijk te zijn (algemene zorgplicht). In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot het (netto) plangebied. Ook materialenopslag, bouwketen etc. dienen zo mogelijk binnen de begrenzing van het plangebied een plaats te krijgen en mogen in elk geval geen versturend effect hebben buiten het plangebied.
- Ook dient, vanuit de zorgplicht, de periode van uitvoering zo gekozen te worden, dat dieren zo min mogelijk worden verstoord. Aanwezige dieren (algemene soorten, en soorten zonder bijzondere beschermingsstatus) worden weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven naar een geschikt biotoop.
- Het verdient aanbeveling om een op de werkplanning van de herinrichting gebaseerd ecologisch werkprotocol op te laten stellen; hierin is aangegeven op welke wijze rekening wordt gehouden met de aanwezige planten en dieren. Ook de voorwaarden uit de aan te vragen ontheffing worden in het ecologisch werkprotocol opgenomen.

Schematisch overzicht procedure FF-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen

BRONNEN

Algemene Maatregel van Bestuur inzake art. 75 van de Flora- en faunawet (2005).

Flora- en faunawet zoals geldend ten tijde van de uitvoering van dit onderzoek.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005. *Buiten aan het werk? Houd rekening met beschermde dieren en planten!* - Brochure Ministerie van LNV.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2013. *Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013*

Nationale Databank Flora en Fauna www.ndff.nl en

BIJLAGE I. SAMENVATTING VERPLICHTINGEN VANUIT DE FLORA- EN FAUNAWET (FF-WET)

Onderstaande tekst bevat de voor het onderhavige project belangrijkste aspecten van de Flora- en faunawet. Uiteraard is alleen de wettekst bepalend; aan onderstaande tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Middels de Flora- en Faunawet (FF-wet) zijn in beginsel alle inheemse planten- en diersoorten beschermd en voor alle soorten geldt de wettelijke zorgplicht. Een aantal planten- en diersoorten heeft een bijzondere beschermingsstatus ('beschermden soorten'). Een ingreep kan een effect hebben op dergelijke eventueel aanwezige, beschermde planten- en diersoorten. Een initiatiefnemer heeft de wettelijke plicht om na te gaan of door de ingreep beschermde soorten worden verstoord; de bewijslast ligt bij de initiatiefnemer, die moet aantonen dat geen soorten worden verstoord (waardoor één of meer van de artikelen 8 t/m 12 van de FF-wet worden overtreden) of hij moet een ontheffing voor deze verstoring aanvragen bij het ministerie van Economische Zaken (EZ).

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

- Art. 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Art. 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Art. 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Art. 11 Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Art. 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De eerste stap van zo'n procedure is een quickscan. In een quickscan wordt getracht zo veel mogelijk uitsluitsel te krijgen over de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten en, bij aanwezigheid, over de vraag of verstoring aan de orde is. Waar mogelijk wordt gekeken hoe eventuele verstoring kan worden voorkómen of worden verminderd.

Indien verstoring niet kan worden voorkomen, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze dient, vergezeld van een activiteitenplan ingediend te worden bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO.NL, voorheen Dienst Regelingen) van het ministerie van EZ. In het activiteitenplan wordt onder andere uitgebreid ingegaan op het doel van de aanvraag, wordt een onderbouwing gegeven en wordt ingegaan op de wijze waarop met (streng) beschermde soorten wordt omgegaan. De verwerking van de aanvraag door de RvO.NL kan geruime tijd in beslag nemen (in het algemeen minstens vier maanden maar afhankelijk van ander factoren kan dat ook langer zijn).

Middels een Algemene Maatregel van Bestuur in 2005 is de toepasbaarheid van de FF-wet verder vorm gegeven. In deze AMvB is een onderscheid gemaakt in drie bijzondere beschermingsregimes; de beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen en elk van deze soortengroepen is vermeld op een tabel (zie tekstkader volgende pagina). De soorten van tabel 3 hebben de hoogste beschermingsstatus.

Vogels kennen een apart beschermingsregime, los van de tabellen-indeling. Sinds 26 augustus 2009 zijn de nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Ook kan voor een aantal soorten van tabel 3 geen ontheffing meer worden verkregen (tenzij een wettelijk belang uit de Habitatrictlijn van toepassing is); indien vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn, dient de ingreep plaats te vinden op een zodanige wijze dat -althans ingevolge de FF-wet- geen sprake is van verstoring, omdat de functionaliteit van de verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (FF-wet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75).

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel 2

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3).

Toelichting tabel 3

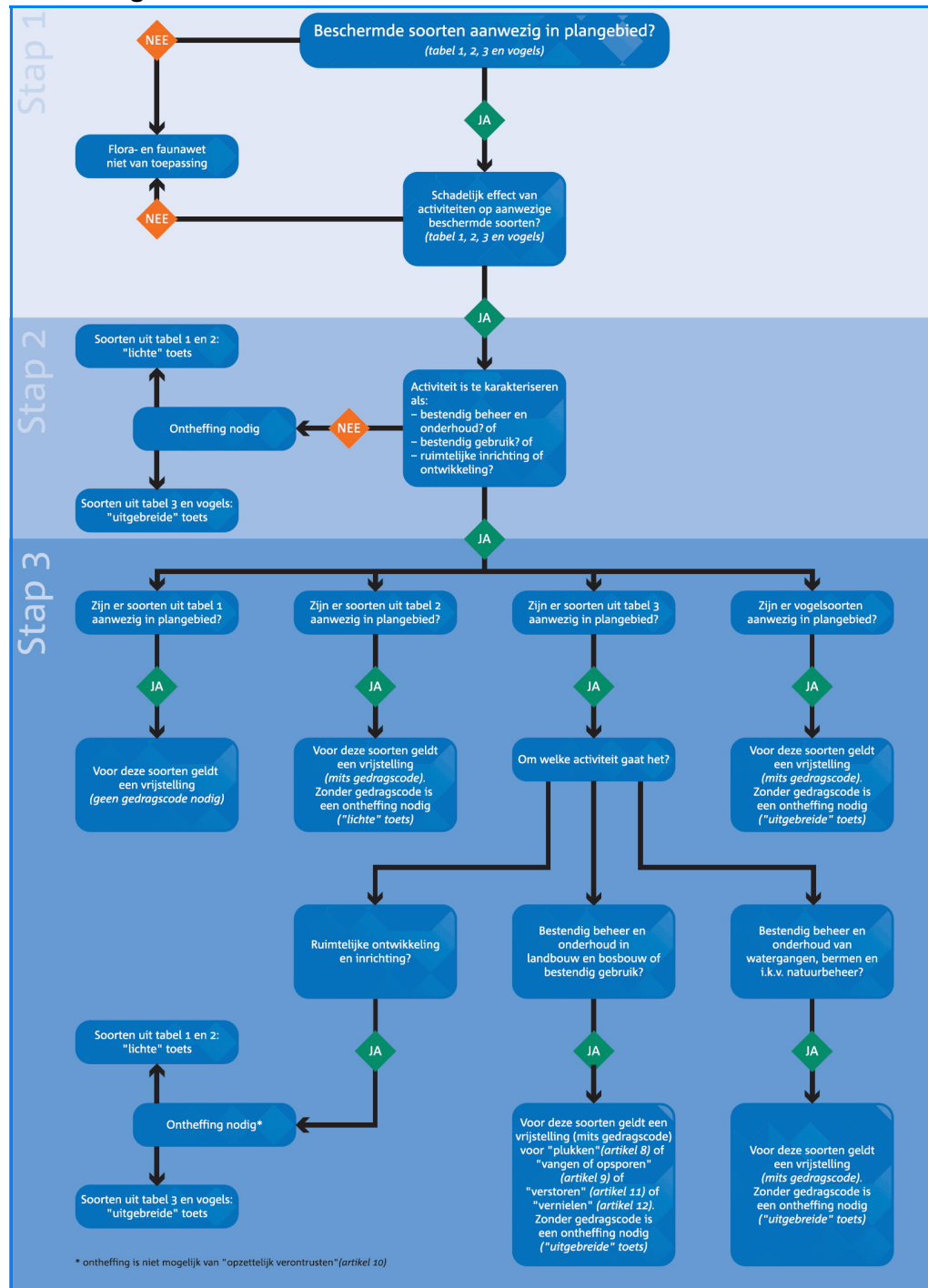
- Voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de FF-wet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:
 - 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
 - 2) er is geen alternatief;
 - 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

Toelichting tabel vogels

- Het verstoren van broedgevallen van alle vogelsoorten is onder alle omstandigheden verboden.
- Vogelsoorten die jaarrond gebruik maken van hun nest zijn opgedeeld in verschillende categorieën. De volgende categorieën zijn te onderscheiden:
 - 1) nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats;
 - 2) nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar;
 - 3) nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar;
 - 4) vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen;
 - 5) nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.
- Voor soorten met nesten in categorie 1 tot en met 4 gelden altijd en in het gehele jaar de verbodsbepalingen uit artikel 11. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Stroomdiagram Flora- en faunawet

(Zie ook het stroomdiagram op de volgende pagina).

Stroomdiagram voor Ruimtelijke ontwikkelingen per 26 augustus 2009

